

Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä esityispalveluista

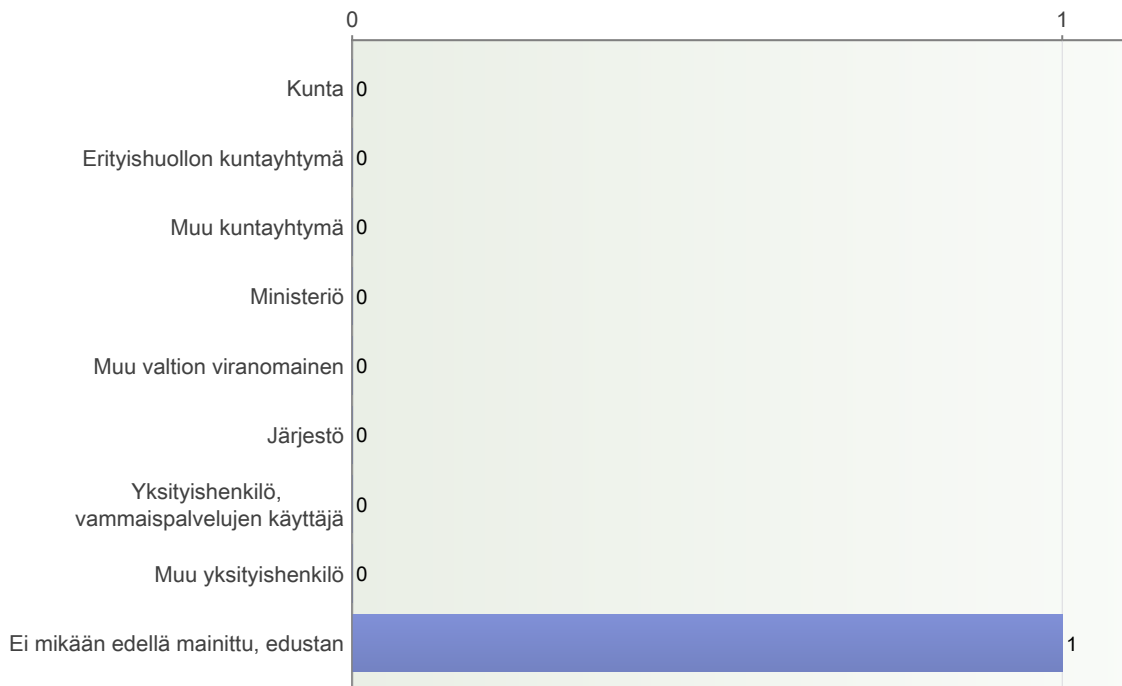
1. 1. Vastaajan taustatiedot

Vastaajien määrä: 1

Etunimi	Sukunimi	Sähköposti	Organisaatio, jota vastaus edustaa	Mahdollinen tarkennus
Pirkko	Kuusela	pirkko.kuusela@gmail.com	Espoon vammaisneuvosto	puheenjohtaja

2. 2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

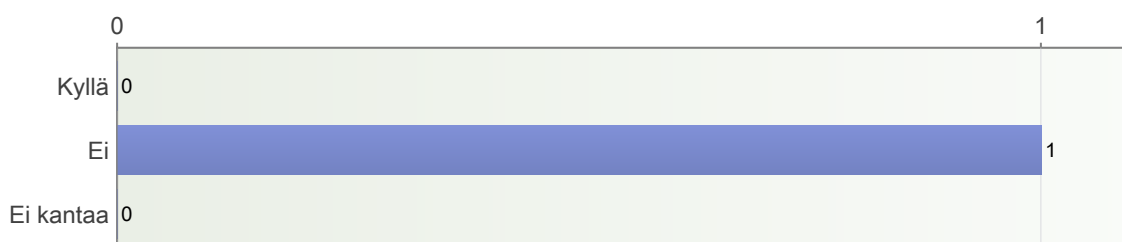

Avoimet vastaukset: Ei mikään edellä mainittu, edustan

- kuntalain mukainen vaikuttamiselin

3. 3. 1 §:ssä säädetään lain läpileikkaavista periaatteista. Kattaako säännös vammaispalveluille asetetut tavoitteet?

Vastaajien määrä: 1

4. 4. Muita huomioita 1 §:n sisältöön.

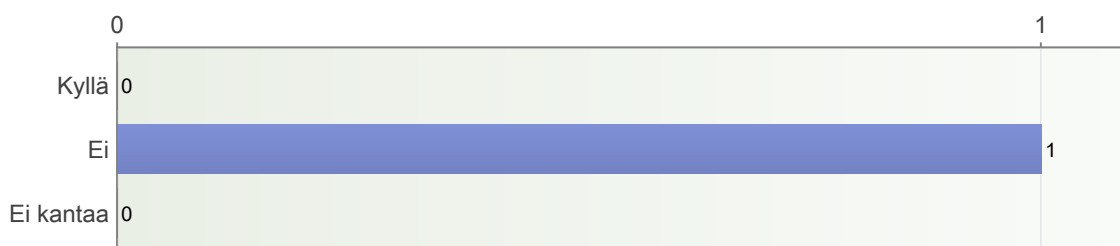
Vastaajien määrä: 1

- Mikäli esteettömyyttä ja palvelujen saavutettavuutta ja käytettävyyttä ei paranneta, ei näillä tukitoimilla pystytä riittävästi tukemaan vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuutta ja osallisuutta yhteiskunnassa.

Lisäksi tulisi kiinnittää huomiota vammaisten henkilöiden mahdollisuuksiin kouluttautua ja työllistyä.

5. 5. Onko 2 §:n perusteella selvää, missä tilanteissa sovelletaan erityislakia?

Vastaajien määrä: 1

6. 6. 2 §:n 3 momentissa säädetään soveltamisalan rajauksesta.

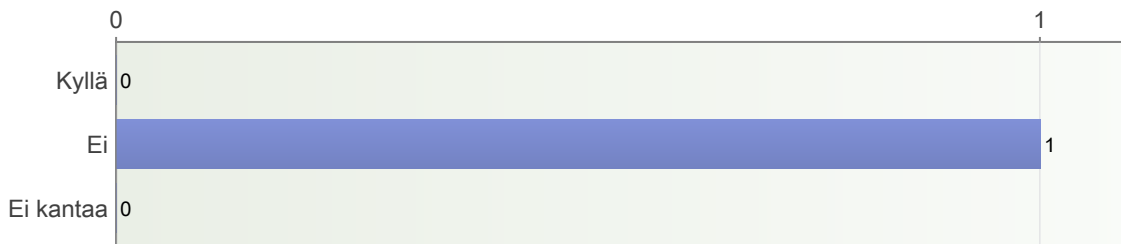
Onko rajaus selkeä?

Vastaajien määrä: 1

7. Onko rajausta tarpeellinen?

Vastaajien määrä: 1

8. 7. Muita huomioita 2 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

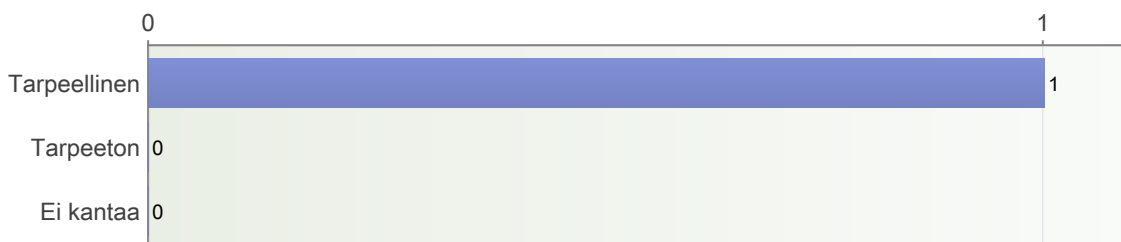
- Kokonaisuus jää epäselväksi, koska viitataan vielä valmistelussa olevaan lainsäädäntöön. Ikärajoite on syrjivä ja tulee käytännössä aiheuttamaan merkittävää epäoikeudenmukaisuutta ja tulkinnallista epäselvyyttä.

Vammautuneiden palvelut tulee turvata iästä huolimatta. Myös ikääntymisestä johtuvien rajoitteiden edellyttämät tarpeet tulee täyttää ja lakiin pitää saada siitä selkeät kirjaukset.

9. 8. Arvioikaa momenttien tarpeellisuutta lain soveltamisen kannalta.

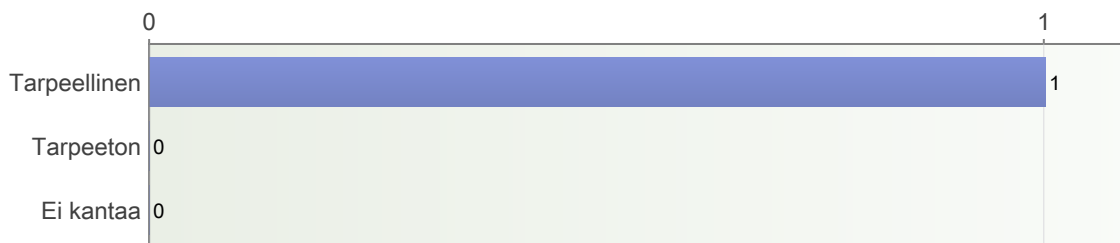
Palvelutarpeen arviointi sekä palvelujen suunnittelu, toteuttaminen ja toteutumisen seuranta on tehtävä yhteistyössä vammaisen henkilön ja sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000, jäljempänä asiakaslaki) 9 ja 10 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa vammaisen henkilön ja hänen laillisen edustajansa taikka omaisen tai muun läheisen kanssa.

Vastaajien määrä: 1

10. Asiakkaan oikeudesta saada selvitys toimenpidevaihtoehdoista säädetään asiakaslain 5 §:ssä sekä asiakkaan itsemääräämisoikeudesta ja osallistumisesta asiakaslain 8, 9 ja 10 §:ssä. Asiakkaan osallistumisesta palvelutarpeen arviointiin sekä asiakassuunnitelman laatimiseen säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36, 39 ja 41 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

11. Vammaisen henkilön osallistumista on tuettava hänen toimintakykynsä, ikänsä ja elämäntilanteensa edellyttämällä tavalla. Vammaisen henkilön on voitava käyttää hänelle soveltuvaa viestintä- ja kommunikointikeinoa ja häntä on tarvittaessa tuettava tiedon saannissa, oman mielipiteen muodostamisessa ja ilmaisemisessa sekä oman tahdon toteuttamisessa.

Vastaajien määrä: 1

12. Lapsen ja nuoren mielipiteen selvittämisestä säädetään sosiaalihuoltolain 32 §:ssä. Lapselle ja nuorelle on järjestettävä riittävä apu ja tuki tiedonsaantiin, kommunikaatioon ja vuorovaikutukseen.

Vastaajien määrä: 1

13. 9. Muita huomioita 4 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Kaiken ikäisten vammaisten tiedonsaanti ja neuvonta on turvattava. Lisäksi on tärkeää huomioida vammaisen henkilön erilaiset roolit yhteiskunnassa. Vammaisen henkilön elämäntilanteeseen tulee kuulua mm. vanhemmuus, omasta vanhemmasta huolehtiminen, yhteiskunnallinen aktiivisuus ja vapaaehtoistyö.

14. Asiakkaan oikeudesta saada selvitys toimenpidevaihtoehdoista säädetään asiakaslain 5 §:ssä sekä asiakkaan itsemääräämisoikeudesta ja osallistumisesta asiakaslain 8, 9 ja 10 §:ssä.

Asiakkaan osallistumisesta palvelutarpeen arviointiin sekä asiakassuunnitelman laatimiseen säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36, 39 ja 41 §:ssä.

Ei vastauksia.

15. Vammaisen henkilön palvelutarpeen arvioinnista säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36 ja 37 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

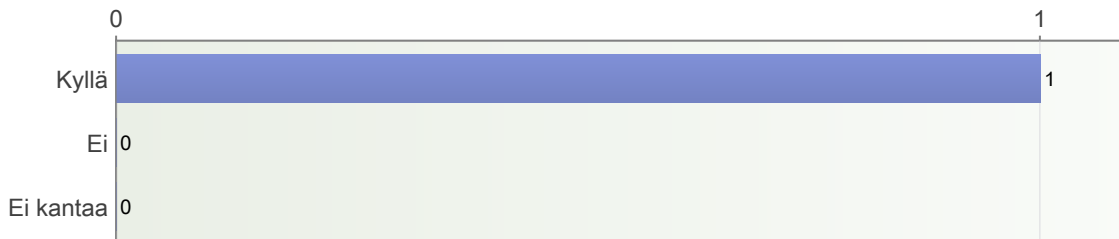
16. Asiakassuunnitelman tekemisestä ja omatyöntekijästä säädetään sosiaalihuoltolain 39 ja 42 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

17. Palvelutarpeen arvioinnin ja asiakassuunnitelman yhteydessä tehtävässä monialaisessa yhteistyössä ja palvelujen yhteensovittamisessa noudatetaan, mitä sosiaalihoitolain 41 §:ssä säädetään.

Vastaajien määrä: 1

18. 11. Muita huomioita 5 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Vammaiselle henkilölle tulee esittää vaihtoehtoja hänen tieto-taitonsa mukaisesti. Asiakkaan ymmärrystä pitää vahvistaa asiassa kuin asiassa.

Palvelutarvetta arvioitaessa tulee huomioida kokonaisuus ja katkeamattomat palveluketjut. Lisäksi tukea tulee saada myös erilaisten hakemusten ja taloudellisten tukien hakemiseen.

19. 12. Arvioikaa seuraavia päätöksentekoon ja palvelujen toteuttamiseen liittyviä väittämiä.

Vastaajien määrä: 1

	Kyllä	Ei	Ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Päätöksentekoon liittyvä sääntely on riittävä.	0	1	0	1	2
Päätösten toimeenpanon sääntely on riittävä.	0	1	0	1	2
Palvelujen laadun määrittämisen ja arvioinnin sääntely on riittävä.	0	1	0	1	2
Lasten ja nuorten huomioon ottamisen sääntely on riittävä.	1	0	0	1	1
Yhteensä	1	3	0	4	1,75

20. 13. Muita huomioita 6 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Tarvitaan selkeästi myös toteutumisen seuranta. Monesti päätöksistä huolimatta, palvelut eivät toteudu vammaisen henkilön tarpeen mukaisina.

21. 14. Täydentääkö säännös asianmukaisesti ehdotetussa laissa säädetyjä muita erityispalveluja?

Vastaajien määrä: 1

22. 15. Onko selvää, milloin sovelletaan ehdotetun lain mukaista valmennusta ja tukea koskevaa säännöstä ja milloin sosiaalihuoltolain (1301/2014) tai muun lain säännöksiä? (Esim. sosiaalihuoltolain 17 §:n mukaista sosiaalista kuntoutusta koskevaa säännöstä)?

Vastaajien määrä: 1

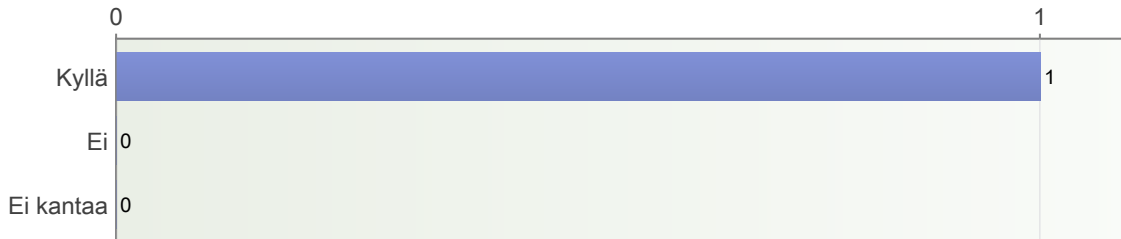
23. 16. Muita huomioita 8 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Vammaisen henkilön tilanne voi olla nopeasti muuttuva ja apua tarvitaan heti. Lakiin tulee kirjata toimenpiteen äkkinäisten ja kriittisten tilanteiden varalta.

24. 17. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

25. 18. Huomioita 9 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Henkilökohtaista apua tulee tarjota kaikissa lain esittämissä muodoissa, jotta asiakkaan kykyjen mukainen ja henkilökohtainen valinnanvapaus toteutuu. Joissakin tapauksissa tulisi olla mahdollista käyttää eri toimintamuotojen yhdistelmää tarvittavan palvelutason saavuttamiseksi.

Avuntarpeen arvioinnissa tulee huomioida elämän tilanne ja perhe. Lisäksi henkilökohtaista apua tulee myöntää myös yhteiskunnalliseen toimintaan.

26. 19. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

27. 20. Huomioita 10 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Tulee edellyttää, että apua tarjotaan kaikilla kolmella muodolla.

28. 21. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

29. 22. Huomioita 11 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Tarjottavan tuen tulee olla ammattimaista ja osaavaa.

30. 23. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

31. 24. Huomioita 12 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

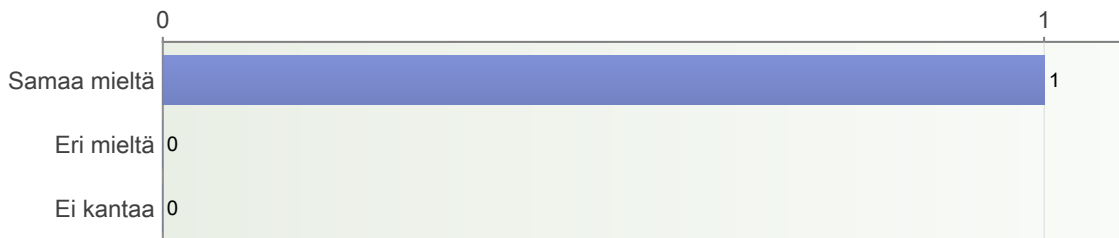
32. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä ehdotetun lain mukaisena palveluna.

Vastaajien määrä: 1

33. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä lastensuojelulain mukaisena avohuollon sijoituksena ilman huostaanottoa.

Vastaajien määrä: 1

34. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä sekä ehdotetussa laissa että lastensuojelulaissa siten, että ehdotettu laki on ensisijainen.

Vastaajien määrä: 1

35. Vammaisten lasten sijoittaminen kodin ulkopuolelle olisi tehtävä ilman huostaanottoa avohuollon sijoituksena myös pidemmäksi aikaa.

Vastaajien määrä: 1

36. Vammaisten lasten sijoittaminen kodin ulkopuolelle olisi aina tehtävä lastensuojelulain periaatteiden ja säännösten mukaisesti.

Vastaajien määrä: 1

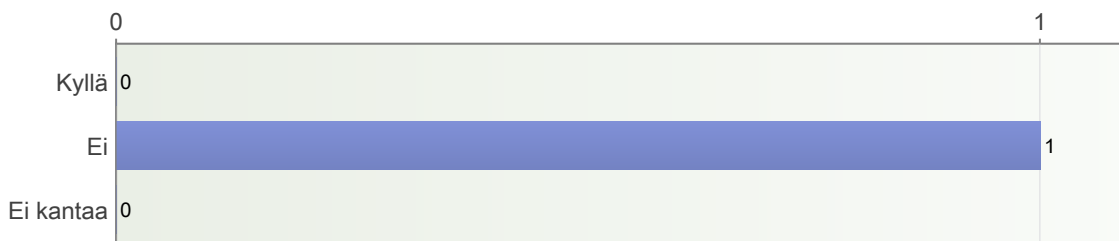
37. 26. Mitä muuta haluaisitte tuoda esiin liittyen tilanteisiin, joissa lapsi asuu erossa vanhemmistaan tai huoltajistaan?

Vastaajien määrä: 1

- Vammaisten lasten perheiden tuki tulee järjestää kotiin, tarpeen mukaisina. Sijoituksen tulee olla viimeinen keino ja sekin tulee hoitaa perhettä tukien.

38. 27. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

39. 28. Huomioita 14 §:n sisältöön.

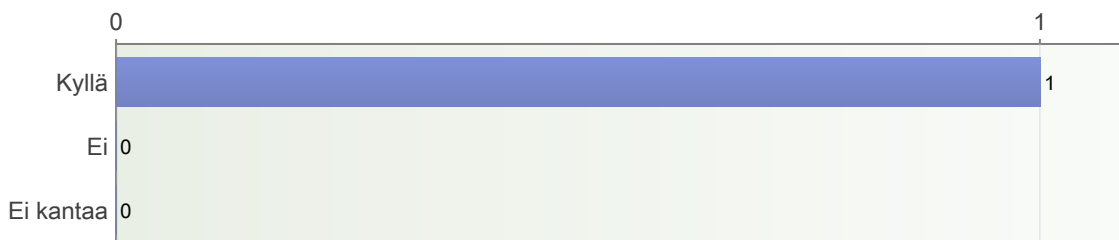
Vastaajien määrä: 1

- On tärkeää, että asuntojen esteettömyyttä parannetaan yleisesti ja tarvittavien muutostöiden teko sallittaisiin kaikkiin asuntoihin. Esteettömyyssäädöksiä päivittäminen olisi yhteiskunnallisesti järkevää. Lisäksi tulisi heikentää niin omistus- kuin vuokra-asuntojen rajoitusmahdollisuuksia muutostöiden osalta.

Erityisesti vuokra-asunnoissa tulisi päätökseen sisällyttää myös muutoksien palauttaminen entiselleen.

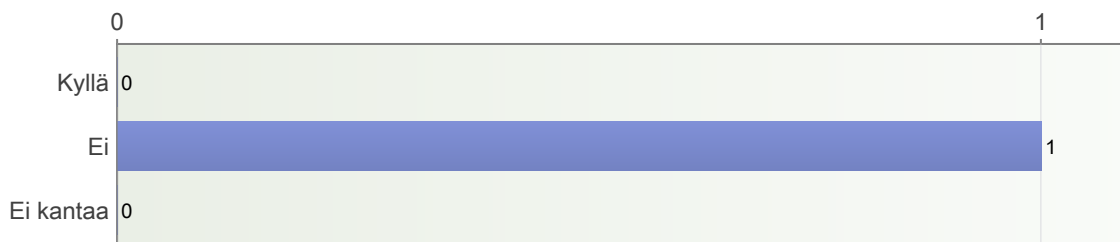
40. 29. Onko lyhytaikainen huolenpito tarpeellinen palvelu?

Vastaajien määrä: 1

41. 30. Onko selvää, milloin sovelletaan ehdotetun lain mukaista lyhytaikaista huolenpitoa koskevaa säännöstä ja milloin sosiaalihuoltolain (1301/2014) säännöksiä (esim. SHL:n 19 §:n mukaista kotipalvelua koskevaa säännöstä) tai omaishoidon tuesta annettua lakia?

Vastaajien määrä: 1

42. 31. Huomioita 15 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Jokaiselle vammaiselle tulee asiakassuunnitelmaan kirjata tämä, koska se huolehtiva omainen voi sairastua, eikä kykene olemaan apuna esim. arjessa. Kriisipäivystys, kotihoito tms. tuskin kykenee auttamaan, ellei asiaa ole mietitty ja myös resursoitu.

43. 32. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

44. 33. Huomioita 16 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Päiväaikaista toimintaa tulee järjestää myös liikuntavammaisille henkilöille. Toiminnan tulee olla mielekästä ja tarjota myös riittävää älyllistä ja henkistä virikettä.

45. 34. Turvaako säännös vammaisen henkilön liikkumisen?

Vastaajien määrä: 1

46. 35. Muita huomioita 17 §:n sisältöön.

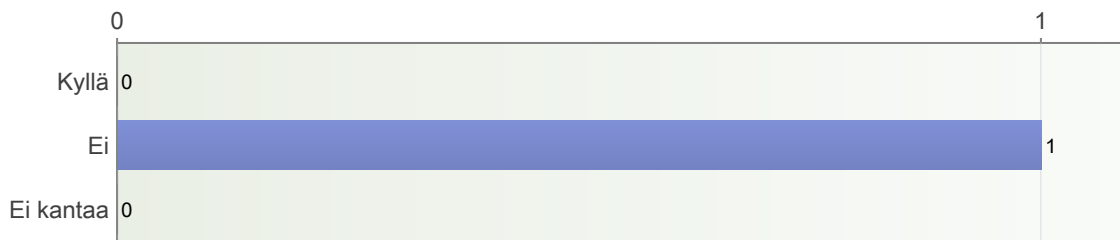
Vastaajien määrä: 1

- Vammaisille henkilöille, joilla on vaikeuksia käyttää julkista liikennettä, tulee tarjota riittävät yksilölliset kuljetuspalvelut.

Matkoja tulee lisäksi myöntää 'korvamerkitysti' terveyden edistämiseen, esimerkiksi viikottaiseen liikuntaharrastukseen, sekä aktiiviseen yhteiskunnalliseen osallistumiseen ja vapaaehtoistyöhön

47. 36. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

48. 37. Huomioita 18 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Matkojen määrä tulee olla henkilön tarpeiden mukainen (yli 18 matkaa) ja siinä tulee huomioida tarpeiden epäsäännöllisyys, esimerkiksi myöntämällä matkat 6 kk tai 12 kk konttänä, asiakkaan niin halutessa.

Matkojen yhdistelyissä on huomioitava henkilön voimavarat sekä tavalliset aikataulut. Vammaisten henkilöiden elämä on vastaavasti aikataulutettu kuin muidenkin ihmisten eli esim. kampaajat tai liikuntatunnit alkavat ajallaan.

49. 38. Huomioita 19 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Palveluiden ja asiointin siirryttyä nettiin, viestintäväline (puhelin ja/tai tietokone) tulee saada subjektiivisena oikeutena, jotta perusoikeudet toteutuvat.

50. 39. Huomioita 3 luvun säännöksiin.

Vastaajien määrä: 1

- Oikaisuvaatimuksen esittelijänä ei saa olla sama henkilö kuin valmistelija/ vastuullinen päätöksentekijä, sillä se muodostaa eturistiriidan ja päätös menee silloin harvoin vammaisen hakijan eduksi.

51. 40. Huomioita 4 luvun säännöksiin.

Vastaajien määrä: 1

- Palveluista perittävät maksut eivät saa vaarantaa vammaisen henkilön taloudellista tilaa, eikä estää tarvittavien palvelujen saantia tai käyttöä. Paljon apua tarvitsevien taloudellinen tilanne on usein heikko ja taloutta rasittavat lisäksi monet terveydenhoidon menot. Usein tarvitaan apua erilaisten taloudellisten tukien (mm. asiakasmaksujen alennus tai oisto, toimeentulotuki) hakemiseksi. Tämä kokonaisuus tulisi olla esillä jo palveluja suunniteltaessa ja tarvittava tuki saatavissa.

Vammaispalvelujen tulisi olla edelleen maksuttomia.

Siirtymäsäännössä tulee estää voimassa olevien päätösten purkamisen vammaisen henkilön haitaksi.

52. 41. Mitä muuta haluaisitte tuoda esiin lakiesitykseen liittyen?

Vastaajien määrä: 1

- Tavanomainen elämä on täysin määrittelemätön käsite, vaikka siihen viitataan monien palvelujen osalta. Vammaisten henkilöiden elämä uhkaakin muodostua suppeaksi juuri erilaisten palvelujen saatavuuden vuoksi. Esimerkiksi rooli vanhempana tai omia vanhempiaan tukevana omaisena voi estyä kokonaan.

Kuljetuspalvelujen matkamatkamäärä jää usein 18 matkaan, jota ei voida pitää tavanomaisen elämän mukaisena. 9 edestakaista matkaa kattaa vain 1/3 osan kuukauden päivistä, jolloin n. 20 päivää kuukaudessa jää vaille kuljetusta. Normaaliin elämään kuuluu useita matkoja päivittäin.

Lakiesitys jää selkeästi 'tyhjän päälle', koska siihen liittyvät muut lait ovat valmistelussa. Lisäksi useat kohdat määritellään jossakin muussa laissa.

Vammaisten henkilöiden palveluihin tulee varata riittävät määrärahat ja resurssit. Palvelujen tulee olla pysyviä ja jatkuvia - vammaisen tulee voida luottaa palvelujen jatkuvuuteen.